

ઇંદ્રીય પ્રજ્ઞા મંત્ર

Indriya Praje Shatak

મનુષ્ય

યદેવ તથા મૃત્યુનેપાપાચ

મૃત્યુ
પુરુષોભિના કાન

ત્રણ
નાના

ત્રણ
નાના

ત્રણ
નાના

ત્રણ
નાના

ત્રણ
નાના

૨૬વી મહાવીર જન્મ કલીઆણક સત્તાબદી

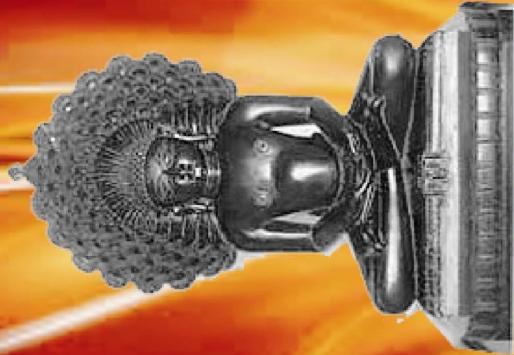
મ૰દેમિકા સમીરી પ્રજાય

વલ્લેશ ચેંબ, પુરુણાધમા સટેઝ, મહારાષ્ટ્ર, મહારાષ્ટ્ર સર્વીદ,

માલેરવટલા - 148023 (મંગાવુર)

visit us at: www.jainworld.com

M: 90416-61800

મૃદુ લેખક : અર્થિગાંઠ આચારિા

અનુવાદક :
ખુરમેતા જૈન - રહીવિદુર જૈન

ਇੰਦਰੀਆ ਪਰਾਜੇ ਸ਼ਤਕ Indriya Praje Shatak

ਮੂਲ ਲੇਖਕ : ਅਗਿਆਤ ਅਚਾਰਿਆ

ਅਨੁਵਾਦਕ :
ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਜੈਨ - ਰਵਿੰਦਰ ਜੈਨ

ਸਮਰਪਣ

ਧਰਮ ਭਰਾ ਸ਼੍ਰਮਣੈਪਾਸਕ
ਸ਼੍ਰੀ ਪੁਰਸੋਤਮ ਜੈਨ
ਨੂੰ
31 ਮਾਰਚ 2016
ਨੂੰ ਭੇਟ
- ਰਵਿੰਦਰ ਜੈਨ, ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ

**26ਵੀਂ ਮਹਾਵੀਰ ਜਨਮ ਕਲਿਆਣਕ ਸ਼ਤਾਬਦੀ
ਸੰਯੋਜਿਕਾ ਸਮਿਤੀ ਪੰਜਾਬ**

**ਕਲੱਬ ਚੌਕ, ਪੂਰਾਲਾਘਾਸ ਪਟਿਆਲਾ, ਮਹਾਵੀਰ ਸਟਰੀਟ,
ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ-143023 (ਸੰਗਰੂਰ)
visit us at : www.Jainworld.com
M: 90416-61800**

ਅਨੁਵਾਦਕਾਂ ਵੱਲੋਂ

ਕਿਸੇ ਅਗਿਆਤ ਜੈਨ ਅਚਾਰਿਆ ਨੇ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਭਰਖਰੀ ਹਰੀ ਦੇ ਵੈਰਾਗ ਸਤਕ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ 100 ਸਲੋਕ ਹਨ। ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਰਧ-ਮਾਗਾਧੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਟੀਕਾ ਖੱਰਤਰ ਗੱਛ ਦੇ ਅਚਾਰਿਆ ਸ਼੍ਰੀ ਜਿਨ ਚੰਦਰ ਸੁਰੀ ਦੇ ਚੇਲੇ ਅਚਾਰਿਆ ਸ਼੍ਰੀ ਜਿਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰੀ ਜੀ ਦੇ ਚੇਲੇ ਵਾਚਕ ਸ਼੍ਰੀ ਸੋਮ ਗੁਰੂ ਦੇ ਚੇਲੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਣ ਵਿਜੇ ਨੇ ਸੰਮਤ 1667 ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਗੁਜਰਾਤੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਕੁਝ ਸਲੋਕ ਸ਼੍ਰੀ ਉਤਰਾਧਿਐਨ ਸੂਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਜ਼ੁਲਦੇ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਆਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਿਕਾ ਸੰਬਾਰਿਕਾ ਸਾਧਿਕਾ ਜਿਨ ਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਕਾ, ਜੈਨ ਜਯੋਤੀ ਸਾਧਵੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸਵਰਣ ਕਾਂਤਾ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁਖ ਚੇਲੀ ਸ਼ਾਸਨ ਜੋਤੀ, ਉਪ-ਪਰਿਵਰਤਨੀ ਸਾਧਵੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਧਾ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਤੇ ਆਸੀਨਵਾਦ ਸਦਕਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੋਈ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਜੈਨ ਵਰਲਡ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਨੋਦ ਦਰਿਆਪੁਰਕਰ ਦੇ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਜਿਹਨਾਂ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵੈਬਸਾਈਟ www.jainworld.com ਵਿੱਚ ਥਾਂ ਦੇ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਥਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਨਾਂਅ ਇੰਦਰੀਆ ਪਰਾਜੈ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਂ ਤੋਂ ਇੰਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਵਰਨਣ ਹੈ। ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਈ ਅਸੀਂ ਵਿਦਵਾਨ ਪਾਠਕਾਂ ਤੋਂ ਖਿਮਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਸੂਝਵਾਨ ਪਾਠਕ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿੱਚ ਰਹੀਆਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਤੋਂ ਭਰਪੂਰ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਗੇ।

ਸ਼ੁਭਚਿੰਤਕ,

31 ਮਾਰਚ, 2016

ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਜੈਨ - ਰਵੀਂਦਰ ਜੈਨ

ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ

ਅਗਿਆਤ ਜੈਨ ਅਚਾਰਿਆ ਕਿਤ ਇੰਦਰੀਆ ਪਰਾਜੇ ਸ਼ਤਕ

ਉਹ ਹੀ ਸੱਚਾ ਸੂਰਵੀਰ ਹੈ, ਉਹ ਹੀ ਸੱਚਾ ਪੰਡਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਅਸੀਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਰੂਪੀ ਧਨ, ਇੰਦਰੀਆਂ ਰੂਪੀ ਚੇਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੁਟਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। - 1

ਇੰਦਰੀਆਂ ਰੂਪੀ ਚੰਚਲ ਘੋੜਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੁਰਗਤੀ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਭੱਜਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਵਰੂਪ ਦਾ ਚਿੰਤਨ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਜਿਨ ਵਚਨ ਰੂਪੀ ਲਗਾਮ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇੰਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਹੇ ਜੀਵ ! ਇੰਦਰੀਆਂ ਰੂਪੀ ਠੱਗ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਵੀ ਆਸਰਾ ਨਾ ਦੇਵੋ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਸਾਲ ਦਾ ਦੁੱਖ ਤੁਹਾਡੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਆ ਗਿਆ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਲਓ। - 3

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੁਣ ਦੇ ਕੀਤੇ ਲੱਕੜ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਕੁਤਰ ਕੇ ਲਕੜੀ ਨੂੰ ਖੋਖਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੰਦਰੀਆਂ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਬਣਿਆ ਮਨੁੱਖ, ਆਪਣੇ ਚਾਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਖੋਖਲਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਧਰਮ ਦੀ ਇੱਛਾ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇੰਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਵਿੱਚ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। - 4

ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੋਈ ਮੂਰਖ ਇੱਕ ਕੌੜੀ ਰਤਨ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਕਰੋੜਾਂ ਰਤਨ ਹਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੁੱਛ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ ਜੀਵ ਮੋਕਸ਼ ਰੂਪੀ ਸੁੱਖ ਨੂੰ ਹਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। - 5

ਇੰਦਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇ ਸੁੱਖ ਤਾਂ ਨਾਮ ਮਾਤਰ ਹਨ ਜਦਕਿ ਉਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਦੁੱਖ ਤਾਂ ਮੇਰੂ ਪਰਬਤ ਦੇ ਸਿਖਰ ਜਿੰਨਾ ਉੱਚਾ ਹੈ। ਕਰੋੜਾਂ ਜਨਮਾਂ ਤੱਕ ਵੀ ਇਸ ਦੁੱਖ ਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਕੇ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗੇ ਉਹ ਕਰੋ। - 6

ਇਹ ਕਾਮ ਭੋਗ ਭੋਗਦੇ ਸਮੇਂ ਤਾਂ ਮਿੱਠੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਕਿਪਾਰੰ ਫਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਕੌੜਾ ਹੈ। ਖਾਜ ਦੇ ਰੋਰੀ ਖਾਜ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸੁੱਖ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਾੜਾ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ।

ਮ੍ਰਿਗ ਤਿਸ਼ਨਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਭੋਗ ਦੁਪਹਿਰ ਵਿੱਚ ਭਾਵ ਨੌਜਵਾਨ
ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਝੂਠੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਭੋਗਨ 'ਤੇ ਇਹ ਦੁਸ਼ਟ
ਯੋਨੀ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਨ ਇਹ ਭੋਗ ਮਹਾ ਵੈਰੀ ਹਨ। - 7-8

ਅਤਿ ਭਿੰਕਰ ਬਲਦੀ ਅੱਗ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਣੀ ਰਾਹੀਂ ਬੁਝਾਇਆ ਜਾ
ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਾਰੇ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵੀ ਕਾਮ ਰੂਪੀ ਅੱਗ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ
ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। - 9

ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਭੋਜਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇ ਸੁੱਖ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਮਿੱਠੇ
ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਬਹੁਤ ਕੌੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਨੰਤ ਕਾਲ
ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇ ਸੁੱਖਾਂ ਦਾ ਭੋਗ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਹਣ ਵੀ ਛੱਡਣ
ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ? - 10

ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਰਸ ਰੂਪੀ ਸਰਾਬ ਪੀਣ ਤੋਂ ਪਾਗਲ ਬਣਿਆ ਜੀਵ
ਚੰਗੇ ਮਾੜੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਫਿਰ ਮਹਾਂਭਿੰਕਰ ਨਰਕ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,
ਉੱਥੇ ਤਰਸ ਯੋਗ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਵਿਲਾਪ ਕਰਦਾ ਹੈ। - 11

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੌੜੇ ਨਿੰਮ ਦੇ ਦਰਖਤ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕੀੜਾ ਕੌੜੀ
ਨਿੰਮ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿੱਠੀ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੋਕਸ਼ ਰੂਪੀ ਸੁੱਖ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ
ਅਗਿਆਨੀ ਜੀਵ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸੁੱਖ ਨੂੰ ਹੀ ਸੁੱਖ ਰੂਪ ਮੰਨ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। - 12

ਹੇ ਜੀਵ ! ਅਸਥਿਰ, ਚੰਚਲ, ਬੋੜ੍ਹਾਂ ਸਮਾਂ ਸੁੱਖ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ
ਦੁਰਗਤੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਪੀ ਵਿਸ਼ੇ ਸੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਅਰਾਮ ਕਰ।
- 13

ਹੇ ਜੀਵ ਨੂੰ ਦੇਵ, ਦਾਨਵ, ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਜਨਮ ਵਿੱਚ ਤੈਨੂੰ ਕਾਮ
ਭੋਗ ਸੁੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਪਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਕੜੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ
ਅੱਗ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਤੇਰੀ ਭੁੱਖ ਨਹੀਂ
ਢੂਰ ਹੋਈ। - 14

ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਿਪਾਰੰ ਫਲ ਦਾ ਸੁਆਦ ਅਤੇ ਰੰਗ ਮਨ ਨੂੰ ਖਿੱਚਦਾ
ਹੈ, ਪਰ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਚਾਉਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਣ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸੇ
ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾਮ ਭੋਗ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਵੀ ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਿਪਾਰੰ ਫਲ ਵਾਲਾ ਹੈ। -
15

ਸਾਰੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਵਿਲਾਪ ਵਸਤੂ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਨਾਟਕ ਦੁਰਘਟਨਾ ਹਨ, ਇਹ ਸਰੀਰ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਭਾਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ। ਸਭ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਮ ਸੁੱਖ ਦੁੱਖ ਲੈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। - 16

ਦੇਵਿੰਦਰ ਅਤੇ ਚੱਤਰਵਰਤੀ ਪਦ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਉੱਤਮ ਭੋਗ ਅਨੰਤ ਵਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। - 17

ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਪੁਦਗਲ ਤੋਂ ਔਦਾਰਿਕ (ਸਰੀਰਿਕ ਢਾਂਚੇ) ਆਦਿ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਔਦਾਰਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੋਗੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। - 18

ਵਿਸੇ ਭੋਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੀਵ ਨੂੰ ਕਰਮ ਦਾ ਬੰਧਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਜੀਵ ਵਿਸੇ ਭੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਉਹ ਕਰਮ ਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਛਸਦਾ, ਭੋਗੀ ਜੀਵ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਭਟਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਭੋਗੀ ਜੀਵ ਕਰਮ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। - 19

ਸਿੱਟੀ ਦੇ ਦੋ ਗਿੱਲੇ ਅਤੇ ਸੁੱਕੇ ਗੋਲੇ ਦੀਵਾਰ ਦੇ ਵੱਲ ਸੁੱਟੇ ਗਏ ਜੋ ਗਿੱਲਾ ਸੀ ਉਹ ਦੀਵਾਰ ਨਾਲ ਚਿੰਬੜ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜੋ ਸੁੱਕਾ ਸੀ ਉਹ ਦੀਵਾਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਚਿੰਬੜਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾੜੀ ਬੁੱਧੀ ਵਾਲੇ, ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਕਾਮ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਇਸਤਰੀ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਚਿੰਬੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤੋਂ ਵਿਰਕਤ (ਦੂਰ) ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਖੁਸ਼ਕ ਗੋਲੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ। - 20 - 21

ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਘਾਹ ਅਤੇ ਲੱਕੜੀ ਰਾਹੀਂ ਅੱਗ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨਦੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਲਵਨ ਸਮੁੰਦਰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਮ ਭੋਗਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਜੀਵ ਕਦੇ ਵੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। - 22

ਪੁਮਾਦ ਵਿੱਚ ਚਿੰਬੜਨ ਕਾਰਨ ਦੇਵ, ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਵਿੱਦਿਆਧਰ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਸੁੱਖ ਭੋਗਦੇ ਹਨ ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਜੀਵ ਨੂੰ ਨਰਕ ਦੇ ਉਬਲਦੇ ਹੋਏ ਭਿੰਕਰ ਸੀਸੇ ਅਤੇ ਤਾਬੇ ਦੇ ਰਸ ਨੂੰ ਪੀਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। - 23

ਇਸ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਲੋਭ ਰਾਹੀਂ ਕੌਣ ਨਹੀਂ ਮਰਿਆ ? ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਸ ਦਾ ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਠੱਗਿਆ ? ਮੌਤ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਨਹੀਂ ਛਸਿਆ ? - 24

ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਹੀ ਸੁੱਖ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਇਹ ਕਾਮ ਭੋਗ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਢੁੱਖ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਘੱਟ ਸੁੱਖ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਇਹ (ਜੀਵ ਦੇ) ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ - ਇਹ ਸਾਰੇ ਕਾਮ ਭੋਗ ਅਨਰਥਾਂ ਦੀ ਖਾਨ ਹਨ। - 25

ਕਾਮ ਨਾਂ ਦਾ ਬਚਿੱਤਰ ਗ੍ਰਹਿ ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਨੂੰ ਵੱਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਪਾਗਲਪੁਣੇ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹਨ, ਮਹਾ ਪਾਗਲਪੁਣਾ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। - 26

ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਖਾਜ ਦਾ ਰੋਗੀ ਖਾਜ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਢੁੱਖ ਨੂੰ ਸੁੱਖ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੋਹ ਰੂਪੀ ਕਾਮ ਦੀ ਖਾਜ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋਇਆ ਮਨੁੱਖ ਕਾਮ ਰੂਪੀ ਢੁੱਖ ਨੂੰ ਸੁੱਖ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। - 27

ਕਾਮ ਭੋਗ ਕੰਡੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ, ਜ਼ਹਿਰ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਕਾਮ ਭੋਗ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੀਵ, ਕਾਮ ਭੋਗਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਦੁਰਗਤਿ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। - 28

ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਜੀਵ ਭਿੰਕਰ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਵਿੱਚ ਛੁੱਬ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਨਿਰਪੱਖ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਜੀਵ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਜੰਗਲ ਤੋਂ ਪਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। - 29

ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਜੀਵ ਠੱਗੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੋ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਨਿਰਪੱਖ ਹਨ, ਨਿਰਵਿਘਨਤਾ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗਾ ਦਾ ਸਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਨਿਰਪੱਖ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। - 30

ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਛੁੱਬਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਨਿਰਪੱਖ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਉੱਤਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੇਵੀ-ਦੀਪ ਉੱਪਰ ਆਏ ਦੋ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਇੱਥੇ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ। - 31

ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਪਰ ਵਾਲੇ ਪੰਛੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੰਦਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੱਗਾ ਜੀਵ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। - 32

ਤਿੰਨ ਲੋਕ ਵਿੱਚ ਜੋ ਅਤਿ ਦੁੱਖ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਉੱਤਮ ਸੁੱਖ ਹਨ ਉਹ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਤੁਸੀਂ ਸਮਝੋ। - 33

ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੁੱਤਾ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਹੱਡੀ ਨੂੰ ਜੀਭ ਨਾਲ ਚੱਟਦੇ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸਗੋਂ ਆਪਣਾ ਗਲਾ ਸੁਕਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੱਡੀ ਚਬਾਉਣ 'ਤੇ ਮਸੂਝਿਆਂ ਤੋਂ ਜੋ ਖੂਨ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਖੂਨ ਦਾ ਸੁਆਦ ਲੈ ਕੇ ਸੁੱਖ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। - 34 - 35

ਇਸ ਤਰਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੋਜ ਕਰਨ ਤੇ ਵੀ ਕੇਲੇ ਦੇ ਸਕੰਧ (ਛਿਲਕੇ) ਤੇ ਕੋਈ ਸਾਰ ਵਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇੰਦਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੇ ਲੇਸ ਮਾਤਰ ਸੁੱਖ ਵਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। - 36

ਸਿਗਾਰ ਰੂਪੀ ਤਰੰਗਵਾਲੀ, ਵਿਲਾਸਤਾ ਦੇ ਤੂਛਾਨ ਵਾਲੀ, ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਾਲੀ, ਨਾਰੀ ਰੂਪੀ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਨਹੀਂ ਡੁੱਬਦਾ, ਨਹੀਂ ਹੈ ? - 37

ਨਾਰੀ ਸੌਗ ਦੀ ਨਦੀ, ਪਾਪ ਦੀ ਗੁਛਾ, ਕਪਟ ਦਾ ਮੰਦਿਰ, ਕਲੇਸ਼ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਵੈਰ ਰੂਪੀ ਅੱਗ ਦੇ ਲਈ ਅਰਣੀ ਲੱਕੜ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁੱਖਾਂ ਦੀ ਖਾਨ ਅਤੇ ਸੁੱਖਾਂ ਦੀ ਵੈਰੀ ਹੈ। - 38

ਕਾਮ ਦੇਵ ਦੇ ਬਾਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਦੁੱਖੀ ਹੋ ਕੇ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿਉਪਾਰ (ਮਨ ਦੀ ਹਰਕਤ) ਨੂੰ ਨਾ ਜਾਨਣ ਵਾਲਾ ਅਜਿਹਾ ਕਿਹੜਾ ਪੁਰਸ਼ ਭੱਜ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ? - 39

ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਇਸਤਰੀ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ (ਕਾਮ) ਬਾਨ ਚਾਰਿੱਤਰ ਰੂਪੀ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਹਿਰ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਸੱਪ ਜਿਹੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਢੂਰ ਰੱਖੋ। - 40

ਸਿਧਾਂਤ ਰੂਪੀ ਸਾਗਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਇੰਦਰੀਆਂ ਦਾ ਜੇਤੂ ਸੂਰਵੀਰ ਅਤੇ ਦਰਿੜ੍ਹ ਚਿੱਤ ਵਾਲਾ ਵੀ ਨੀਚ ਅਜਿਹੀ ਇਸਤਰੀ ਰੂਪੀ ਡਾਇਨ ਰਾਹੀਂ ਡੱਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। - 41

ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅੱਗ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਸੋਮ ਅਤੇ ਸੱਖਣ ਪਿਘਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਨਾਲ ਮੁਨੀ ਦਾ ਮਨ ਪਿਘਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। - 42

ਹੇਠਾਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀ, ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਹੌਲੀ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਨਦੀ ਰਾਹੀਂ ਬੜੇ ਪਰਬਤ ਵੀ ਭੇਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨੀਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਸੁੰਦਰ ਛਾਤੀਆਂ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਉਪਰ ਵੇਖਣ ਵਾਲੀ ਹੌਲੀ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। - 43

ਵਿਸ਼ੇ ਰੂਪੀ ਪਾਣੀ, ਮੌਤ ਰੂਪੀ ਮਿੱਠੀ ਆਵਾਜ਼, ਵਿਲਾਸ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨੀ ਵਾਲੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਕਲੰਕ ਰਹਿਤ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੈ। - 44

ਸੰਗ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਪ ਤੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਰੀਰ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹੇ ਕੋਸ਼ਾ (ਪਾਟਲੀ ਪੁੱਤਰ ਵੈਸਿਆ) ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਮੁਨੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। - 45

ਸਭ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗੰਢਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ, ਠੰਡੇ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤ ਚਿੱਤ ਵਾਲਾ ਸਾਧੂ ਜਿਸ ਮੁਕਤੀ ਸੁੱਖ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੁੱਖ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ। - 46

ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬਲਗਮ ਵਿੱਚ ਛਿੱਗੀ ਮੱਖੀ ਉਸ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਦੇ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾਮ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਰੂਪੀ ਬਲਗਮ ਵਿੱਚ ਛਿੱਗ ਕੇ ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਨ ਵੱਚ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। - 47

ਕਾਮ ਰਹਿਤ ਆਤਮਾ ਜਿਸ ਸੁੱਖ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਸੁੱਖ ਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਗੰਦਰੀ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਸੂਅਰ ਨੂੰ ਦੇਵ ਲੋਕ ਦੇ ਸੁੱਖਾਂ ਦਾ ਰਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। - 48

ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਵੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਜੋ ਰਾਗ (ਲਗਾਵ) ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਮੌਤ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣਾ ਬੜਾ ਔਖਾ ਹੈ। - 49

ਜੋ ਕਾਮ ਵਾਸਨਾ ਵਿੱਚ ਅੰਨ੍ਹੇ ਪੁਰਸ਼ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ ਬਚਨ (ਜੈਨ ਤੀਰਬੰਕਰ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਫੁਰਮਾਏ ਬਚਨਾਂ) ਵਾਲੇ ਹਨ ਉਹ ਪਾਪ ਤੋਂ ਡਰਨ ਵਾਲੇ ਜੀਵ ਵਿਸ਼ੇ ਵਾਸਨਾ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। - 50

ਅਸੁਧ, ਮਲ-ਮੂਤਰ, ਵੇਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ, ਉਲਟੀ, ਪਿੱਤ, ਮੱਜਾ, ਫੌਜਾ, ਪੀਕ, ਮਾਸ ਤੇ ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਕਰੰਡਕ (ਚਾਂਚਾ) ਰੂਪੀ ਚਮੜੇ ਨਾਲ ਢਕਿਆ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਸ ਦੇ ਲੋਬੜੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਲ ਮੂਤਰ ਵਾਲਾ, ਬਲਗਮ ਪੀਕ ਆਦਿ ਰੰਦਰੀ ਵਹਾਉਣ ਵਾਲਾ ਅਨੰਤ ਕਿਰਮਾਂ (ਕੀਟਾਣੂਆਂ) ਦਾ ਘਰ ਵਾਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਇਸਤਰੀ ਦਾ ਸਰੀਰ, ਭਰਮ ਬੁੱਧੀ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਲਈ ਬੰਧਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। - 51 - 52

ਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪਸੂ ਅਤੇ ਪਿੰਜਰੇ ਨੂੰ ਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਯੁਵਤੀ ਰੂਪੀ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿੱਚ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਪੁਰਸ਼ ਕਲੇਸ਼ (ਦੁੱਖ) ਨੂੰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। - 53

ਹੈਰਾਨੀ ਹੈ ਕਿ ਮੋਹ ਰੂਪੀ ਪਹਿਲਵਾਨ ਦਾ ਅਸਰ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਨਿੱਤਪੁਣੇ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੋਇਆ ਵੀ ਸਾਡੇ ਜੇਹਾ ਜੀਵ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ 'ਤੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵੀ ਅਰਾਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। - 54

ਨੌਜਵਾਨ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਾਰੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਚੁਹੇ ਨੂੰ ਬਿੱਲੀ ਦਾ ਸਾਥ ਸੁੱਖਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। - 55

ਹਰਿ, ਹਰ, ਬ੍ਰਹਮਾ, ਚੰਦਰਮਾ, ਸੂਰਜ, ਸਕੰਧ ਆਦਿ ਦੇਵ ਵੀ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਭੋਗ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਚ ਸਕੇ। ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਿਸ਼ੇ ਭੋਗਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਪਿੱਕਾਰ ਹੈ। - 56

ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਕਾਮ ਭੋਗ ਵਿੱਚ ਛਸਿਆ, ਅਵਿਵੇਕੀ ਪਾਗਾਲ ਪੁਰਸ਼, ਸਰਦੀ, ਗਰਮੀ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਲਾਇਚੀ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਮਰ੍ਹਾਂ ਕੁਲ ਨੂੰ ਤਿਆਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗਵਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੀਵਨ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। - 57

ਜੀਵ ਦੇ ਪਾਪ ਚਾਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਆਖਣਾ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਭਗਵਾਨ ਇਹ ਉਹ ਹੀ ਹੈ ਦਾ ਉਦਾਹਰਨ ਇੱਥੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। - 58

ਇਹ ਜੀਵਨ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੂੰਦ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਲੱਛਮੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਥਿਰ ਹੈ। ਦੇਹ ਵੀ ਨਾਸ਼ਵਾਨ ਹੈ। ਕਾਮਭੋਗ ਵੀ ਤੁੱਛ ਹਨ ਅਤੇ ਲੱਖਾਂ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹਨ। - 59

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਿੱਕੜ ਵਿੱਚ ਫ਼ਸਿਆ ਹਾਥੀ ਕਿਨਾਰੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਕਿਨਾਰੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾਮ ਭੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਫ਼ਸਿਆ ਜੀਵ ਧਰਮ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ। - 60

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੰਦਰੀ ਦੇ ਢੇਰ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਕੀੜਾ ਉਸੇ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਗੰਦਰੀ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਮੂਰਖ ਮਨੁੱਖ ਉਸੇ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। - 61

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮੁੰਦਰ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਰੱਜਦਾ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੋਗਣ ਯੋਗ ਵਸਤੂ ਵਿੱਚ ਲੱਗਾ ਜੀਵ ਜਨਮ-ਜਨਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਜਦਾ। - 62

ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਜੁੜਿਆ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਪੀੜਿਤ ਜੀਵ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਰਲਭ ਅਜਿਹਾ ਦੁਰਲਭ ਆਪਣੇ ਵੀ ਜਨਮ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ। - 63

ਕਈ ਜੀਵ ਸੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਬੇਸਰਮ ਬਣ ਕੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਚਿੰਬੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਵਿਸੇ ਰੂਪੀ ਅੰਕੁਸ਼ ਦੇ ਕੰਡੇ ਵਾਲੇ ਜੀਵ, ਮੌਤ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਗਿਣਦੇ। - 65

ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵੱਸ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਜੀਵ, ਜੈਨ ਧਰਮ ਨੂੰ ਹਾਰ ਕੇ (ਭਾਵ ਨਾ ਮੰਨ ਕੇ) ਨਰਕ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਚਿੱਤਰ ਮੁਨੀ ਦੇ ਰੋਕਣ 'ਤੇ ਵੀ ਬ੍ਰਹਮਦੱਤ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਰਾਜਾ ਮਰ ਕੇ ਨਰਕ ਨੂੰ ਗਿਆ। - 65

ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਜਿਨ ਬਚਨ ਰੂਪੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਚਾਰ (ਮਨੁੱਖ, ਪਸੂ, ਦੇਵਤਾ, ਨਰਕਾ) ਗਤੀ ਵਿੱਚ ਕਸਟ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨੂੰ ਪੰਦੇ ਹਨ। - 66

ਅਭਿਮਾਨ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਈ ਲੋਕ ਮੌਤ ਆਉਣ 'ਤੇ ਵੀ ਮਾੜੇ ਬੇਲ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦੇ। ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪੀ ਗ੍ਰਹਿ ਨਾਲ ਪਾਗਲ ਬਣੇ ਹੋਏ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਕੋਲ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। -

ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪੁਰਸਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਇੰਦਰ ਵੀ ਡਿੱਗਾ
ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਅਜਿਹੇ ਪੁਰਸ ਵੀ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੇ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾਏ ਹਨ। -

68

ਯਦੁ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਮਹਾਤਮਾ, ਨੇਮੀ ਨਾਬ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ, ਵਰਤਧਾਰੀ
ਚਰਮ ਸਰੀਰੀ ਅਜਿਹੇ ਰਥਨੇਮੀ ਨੇ ਵੀ ਰਾਜਮਤੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਾਸਨਾ ਦਾ
ਚਿੰਤਨ ਕੀਤਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣਾ ਔਖਾ ਹੈ। - 69

ਮੇਰੂ ਪਰਬਤ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਮਨ ਵਾਲੇ ਵੀ ਕਾਮ ਰੂਪੀ ਹਵਾ
ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਚਲਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪੱਕੇ ਹੋਏ ਪੱਤੇ ਜਿਹੇ ਸਤ ਰਹਿਤ
ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਦੀ ਤਾਂ ਗੱਲ ਹੀ ਕੀ ਹੈ। - 70

ਬਹੁਤ ਖਤਰਨਾਕ ਸੇਰ, ਹਾਥੀ, ਸੱਪ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸੁੱਖ ਅਰਾਮ ਨਾਲ
ਜਿੱਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮੋਕਸ਼ ਸੁੱਖ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਕਾਮ ਵਾਸਾਨਾ ਨੂੰ
ਜਿੱਤਣਾ ਔਖਾ ਹੈ। - 71

ਅਨਾਦਿ ਕਾਲ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ
ਪਿਆਸ ਬੜੀ ਬਚਿੱਤਰ ਹੈ। ਇਹ ਇੰਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣਾ ਔਖਾ ਹੈ ਅਤੇ
ਚਿੱਤ ਚੰਚਲ ਹੈ। - 72

ਵਿਸ਼ੇ ਸਾਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਦੁੱਖ, ਅਰਤਿ (ਮਨ ਵਾਂਛਿਤ ਵਸਤੂ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ) ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਕਾਮ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਗਰਮੀ ਆਦਿ
ਦੁੱਖ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਕਾਮ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਜੀਵ ਨੂੰ ਵਿਰਹਾ ਆਦਿ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮਰਨ
ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। - 73

ਹੋ ਜੀਵ ! ਤੂੰ ਮਨ, ਵਚਨ ਅਤੇ ਕਾਇਆ ਦਾ ਸੰਬਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ
ਅਤੇ ਪੰਜ ਇੰਦਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫਸਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਠ ਪ੍ਰਕਾਰ
ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਨਿਰਜਰਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। - 74

ਹੋ ਆਤਮਾ ! ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਅੰਨ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਧੜ੍ਹੇ ਦਾ ਨਸ਼ਾ ਕੀਤਾ
ਹੈ ? ਕਿ ਸਨੀਪਾਤ ਦੇ ਰੋਗ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ? ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
ਜਿਹੇ ਧਰਮ ਦੀ ਬੇਇੱਜਤੀ ਕਰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਰੂਪੀ ਜ਼ਹਿਰ ਦੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਜਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ? 75

ਹੋ ਜੀਵ ! ਤੁਹਾਡਾ ਤਪ, ਗਿਆਨ, ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ
ਸਮੂਹ ਅੱਗ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਵਾਲਾ ਵਿੱਚ ਗਿਰੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮੋਕਸ਼ ਮਾਰਗ ਤੋਂ

ਉਲਟ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਤੁਸੀਂ
ਨਰਕ ਰੂਪੀ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਪਕਾਏ ਜਾਵੇਗੇ। - 76

ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਛਸ ਕੇ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਹਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ
ਗੋ ਸੀਰਸ ਚੰਦਨ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀਧੰਡ ਜਲਾਉਣ ਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ
ਏਰਾਵਤ ਹਾਥੀ ਨੂੰ ਵੇਚ ਕੇ ਬਕਰਾ ਖਰੀਦਣ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਲਪ ਬਿਖ
ਪੁੱਟ ਕੇ ਅਰੰਡ ਨੂੰ ਬੀਜ ਰਿਹਾ ਹੈ। - 77

ਹੇ ਜੀਵ ! ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਬੋੜਾ ਜਾਣ ਕੇ, ਮੁਕਤੀ ਮਾਰਗ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ
ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਬੋੜੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਭੋਗਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੋ। - 78

ਮੋਕਸ਼ ਮਾਰਗ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਹਿੰਦੇ ਜੀਵ ਦੇ ਲਈ ਵੀ ਇਹ
ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰ ਜਿੱਤਣੇ ਅੱਖੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ
ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਾ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਪਦਾਰਥ ਨਹੀਂ। - 79

ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਵਾਲੀ ਇਸਤਰੀ, ਨਿਗਾਹ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ
ਆ ਕੇ ਮਨ ਨੂੰ ਮੋਹਿਤ ਨਾ ਕਰ ਲਵੇ ਤਦ ਤੱਕ ਆਤਮ ਹਿੱਤ ਦੇ ਇੱਛੁੱਕ
ਜੀਵ ਉਸ ਦਾ ਦੂਰ ਤੋਂ ਤਿਆਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। - 80

ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵੱਸ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਾਧੂ ਦੇ ਵੀ ਸੱਚ, ਗਿਆਨ, ਸੀਲ,
ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵੈਰਾਗ ਪਲ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। - 81

ਹੇ ਜੀਵ ! ਬੁੱਧੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਅਤੇ ਅੱਖ ਦੀ ਪਲਕ ਨਾਲ ਰਹਿਣ
ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇ ਸੁੱਖ ਵਿੱਚ ਲਗ ਕੇ ਅਨੁਪਮ ਅਤੇ ਸੱਚੇ ਮੋਕਸ਼ ਸੁੱਖ ਨੂੰ ਅਤੇ
ਚੰਦਰਮਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਜਵਲ ਰਸ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਹਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? - 82

ਬਲਦੀ ਕਾਮ ਵਾਸਨਾ ਰੂਪੀ ਅੱਗ ਸਾਰੇ ਚਾਰਿੱਤਰ ਦਾ ਸਾਰ ਜਲਾ
ਕੇ ਭਸਮ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸੱਮਿਅਕਤਵ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਵਾ ਕੇ ਆਤਮਾ ਨੂੰ
ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਭਟਕਾਉਂਦੀ ਹੈ। - 83

ਤੇਜ਼ ਅੱਗ ਇਸ ਜਨਮ ਮਰਨ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇ
ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪਿਆਸ ਬੜੀ ਬਚਿੱਤਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਚਾਏ ਹੋਏ 14 ਪੁਰਵਾਂ
ਦਾ ਜਾਣਕਾਰ ਵੀ ਨਿਗੋਦ (ਸੂਖਮ ਜੀਵ) ਵਿੱਚ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। -
84

ਬੜੇ ਹੀ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਸਨਾ ਨੂੰ ਜਿਤਨਾ ਅੋਖਾ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਜੀਵ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਭਟਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। - 85

ਜੀਵ ਦੇ ਲਈ ਇਹ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਾਇਆ ਦੇ ਇੰਦਰਜਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੰਚਲ ਹੈ ਅਤੇ ਅਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਚਮਕਦੀ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਕੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਣ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਲਗਾਵ ਕਿਉਂ ? - 86

ਦੁਸ਼ਮਣ, ਜਹਿਰ, ਪਿਸ਼ਾਚ, ਵੈਤਾਲ ਅਤੇ ਭਾਂਬੜ ਵਾਲੀ ਅੱਗ ਵੀ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਤੇਜ਼ ਬਣੇ ਰਾਗ ਆਦਿ ਕਰਦੇ ਹਨ। - 87

ਜੋ ਰਾਗ ਆਦਿ ਦੇ ਵਸ ਵਿੱਚ ਹਨ ਉਹ ਸਾਰੇ (ਜੀਵ) ਲੱਖਾਂ ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ ਵਸ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਗ ਆਦਿ ਜਿਸ ਦੇ ਵਸ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸੁੱਖ ਹਨ। - 88

ਕੇਵਲ ਦੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਵਿੱਚ ਜੀਵ ਜਿਹੜੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਆਸ਼ਰਵ (ਕਰਮ ਦਾ ਆਤਮਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧ) ਹੈ। - 89

ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਤਾ ਨੇ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਜਾਲ ਰਚਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਗਲ ਬਣੇ ਮਨੁੱਖ, ਪਸੂ, ਦੇਵ ਅਤੇ ਦਾਨਵ ਸਾਰੇ ਛਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। - 90

ਵਿਸੇ ਵਿਕਾਰ ਰੂਪੀ ਸੱਪ ਬੜੇ ਭਿੰਕਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡੰਗੇ ਜੀਵ ਚੁਰਾਸੀ ਲੱਖ ਜੀਵ ਜੂਨਾਂ ਰੂਪੀ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਦੁੱਖ ਰੂਪੀ ਅੱਗ ਤੋਂ ਦੁੱਖ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। - 91

ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਜੇਲ ਵਿੱਚ ਵਿਸੇ ਵਾਸਨਾ ਦੀ ਅੱਗ ਦੀ ਗਰਮੀ ਤੋਂ ਢੁਖੀ ਚੰਗੇ ਮਾੜੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਹੋਇਆ, ਇਹ ਜੀਵ ਅਨੰਤ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਹੈ। - 92

ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਦੁਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸੇ ਰੂਪੀ ਘੋੜੇ ਵਿੱਚ ਛਸੇ ਜੀਵ ਨੂੰ ਭਿੰਕਰ ਮਹਾ ਅਟਵੀ (ਨਰਕ) ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਦੇ ਹਨ। - 93

ਵਿਸੇ ਵਾਸਨਾ ਦੇ ਪਿਆਸੇ, ਚਿੱਕੜ ਵਾਲੇ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਇਸਤਰੀ ਨਾਲ ਛਸੇ, ਦੁਖੀ ਦੀਨ (ਗਰੀਬ) ਅਤੇ ਮਾੜੇ ਭਾਗ ਵਾਲੇ ਜੀਵ
ਜਨਮ ਮਰਨ ਰੂਪੀ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਭਟਕਦੇ ਹਨ। - 94

ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਰੱਸੇ ਨਾਲ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਘੋੜਾ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ
ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਿਰਤੀ ਰੂਪੀ ਰੱਸੇ ਨਾਲ ਕਾਬੂ ਇੰਦਰੀਆਂ ਗੁਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ
ਹਨ। - 95

ਵਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮਨ, ਬਚਨ ਅਤੇ ਕਾਇਆ ਦੇ ਮੇਲ
(ਯੋਗ) ਹੀ ਗੁਣਕਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਦ ਕਿ ਨਾ ਕਾਬੂ ਪਾਗਲ ਹਾਥੀ ਦੀ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਰਿੱਤਰ ਰੂਪੀ ਜੰਗਲ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। - 96

ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਰਾਗ ਆਦਿ ਦੌਸ਼ ਰੁਕਦੇ ਹਨ ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ
ਵਿੱਚ ਵੈਰਾਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਿਉਂ-ਤਿਉਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਮਨੁੱਖ
ਦਾ ਪਰਮ-ਪਦ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੈ। - 97

ਸਰੀਰ ਦੇ ਸਮਰਥ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਉਮਰ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ
ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੇ ਧੀਰਜ ਰੂਪੀ ਕਿਲੇ ਦਾ ਆਸਰਾ ਲੈ ਕੇ ਇੰਦਰੀਆਂ ਰੂਪੀ ਸੋਨਾ ਨੂੰ
ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਔਖਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। - 98

ਉਹ ਪੁਰਸ਼ ਧੰਨ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੱਜਣਾਂ ਘਰਾਂ
ਦਾ ਮੈਂ ਦਾਸ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਭਟਕਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ
ਦੇ ਅਸਰ ਨਹੀਂ। - 99

ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀ ਆਖੀਏ, ਹੋ ਜੀਵ ! ਤੁਸੀਂ ਰੁਕਾਵਟ ਰਹਿਤ ਸੱਚਾ ਸੁੱਖ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਵਿਸੇ-ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਮੌਜੂ ਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੰਯਮ
(ਵੈਰਾਗ) ਰੂਪੀ ਰਸਾਇਣ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰੋ। - 100

ਜਿਨ ਪਾਲ ਅਤੇ ਜਿਨ ਰਕਸ਼ਿਤ ਭਾਈ

ਚੰਪਾ ਨਗਰੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਉਪਾਰੀ ਮਾਕੰਦੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਨਾਉਂ ਭੱਦਰਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਸਨ - ਜਿਨ ਪਾਲ ਅਤੇ ਜਿਨ ਰਕਸ਼ਿਤ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੋਵੇਂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਵਿਉਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਾਂ-ਪਿਓ ਤੋਂ ਮੰਗੀ। ਮਾਂ-ਪਿਓ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਜਦ ਘਰ ਵਿੱਚ ਅਪਾਰ ਧਨ ਹੋ, ਫੇਰ ਬਾਹਰ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ।

ਪਰ ਦੋਵੇਂ ਭਰਾ ਆਪਣੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਅਡਿੱਗ ਰਹੇ। ਆਖਿਰ ਮਾਂ-ਪਿਓ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣੀ ਪਈ। ਦੋਵੇਂ ਭਰਾ ਇੱਕ ਦਿਨ ਕਿਸਤੀ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਲਵਨ ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧੇ। ਅਚਾਨਕ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਨ ਆਇਆ, ਕਿਸਤੀ ਟੁੱਟ ਗਈ। ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ ਲਕੜੀ ਦੇ ਫੱਟੇ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਕਿਨਾਰੇ ਪੁੱਜੇ। ਉਸ ਦੀਪ ਦਾ ਨਾਂ ਰਤਨ ਦੀਪ ਸੀ। ਇਸ ਦੀਪ ਦੀ ਮਾਲਕ ਦੇਵੀ ਉੱਥੇ ਆ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਲੱਗੀ। ਦੇਵੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕਾਮਭੋਗ ਕਰੋ ਜਾਂ ਮਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਵੋ। ਡਰੇ ਹੋਏ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਉਸ ਰਤਨ ਦੀਪ ਦੀ ਦੇਵੀ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਛਸ ਕੇ ਉਸ ਦੇਵੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਮਹਿਲ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ।

ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੇਵੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੰਦਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਮੈਂ ਲਵਨ ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਗੰਦਰੀ ਢੂਰ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਜਦ ਤੱਕ ਮੈਂ ਵਾਪਸ ਨਾ ਆਵਾਂ ਤੁਸੀਂ ਤਦ ਤੱਕ ਇੱਥੇ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਰਹੋ।

ਤੁਸੀਂ ਮਹਿਲ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪੂਰਬ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇ ਜੰਗਲ ਵੱਲ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਉੱਥੇ ਵਰਖਾ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਮਿਲੇਗਾ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉੱਥੇ ਨਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੋ ਤਾਂ ਉੱਤਰ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇ ਜੰਗਲ ਵੱਲ ਚਲੇ ਜਾਣ। ਉੱਥੇ ਸਰਦ ਅਤੇ ਹੇਮਤ ਦਾ ਮੌਸਮ ਮਿਲੇਗਾ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹੋ ਤਾਂ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਬਸੰਤ ਅਤੇ ਗਰਮੀ ਦਾ ਮੌਸਮ ਮਿਲੇਗਾ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਨਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੋ ਤਾਂ ਵਾਪਸ ਮਹਿਲ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਣਾ। ਪਰ ਕੁਲਦੇਵੀ ਦੱਖਣ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਨਾ ਜਾਣਾ ਕਿਉਂਕਿ

ਉੱਥੇ ਖਤਰਨਾਕ ਸੱਪ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਖ ਕੇ ਦੇਵੀ ਮਹਿਲ ਤੋਂ ਚਲੀ ਗਈ।

ਦੇਵੀ ਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੌਦੇਂ ਭਰਾ ਪੂਰਬ, ਪੱਛਮ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਗਏ। ਫਿਰ ਉਹ ਦੇਵੀ ਵੱਲੋਂ ਮਨੁਆਂ ਕੀਤੀ ਦੱਖਣ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਗਏ। ਉੱਥੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਢੇਰ ਪਏ ਸਨ। ਅੱਗੇ ਵੇਖਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਿੱਖੀਆਂ ਸੂਲਾਂ ਨਾਲ ਛੇਦੇ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜੋ ਮਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਤੂੰ ਕੌਣ ਹੈ ਅਤੇ ਤੇਰੀ ਇਹ ਦੁਰ ਦਸ਼ਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋਈ ?

ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਜਗ੍ਹਾ ਰਤਨ ਦੀਪ ਦੀ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਾਕਦੀ ਨਗਰ ਤੋਂ ਵਿਉਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਵਨ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਤੂਛਾਨ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਕਿਸਤੀ ਟੁੱਟ ਗਈ। ਮੈਂ ਵੀ ਇੱਕ ਛੱਟੇ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਇਸ ਰਤਨ ਦੀਪ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਦੇਵੀ ਨਾਲ ਕਾਮ ਭੇਗ ਕਰਕੇ ਜੀਵਨ ਗੁਜ਼ਾਰਨ ਲੱਗਾ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਗਲਤੀ ਹੋ ਗਈ, ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੈਂ ਭੁਗਤ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਸਾਇਦ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੀ ਵੀ ਇਹ ਹਾਲਤ ਹੋਵੇ।

ਦੋਹਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਬਚਾਓ ਦਾ ਉਪਾਅ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੂਰਬ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਘੋੜੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਾਲਾ ਸੈਲਕ ਯਕਸ਼ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੋਗੇ। ਹੋਰ ਕੋਈ ਬਚਾਅ ਦਾ ਢੰਗ ਨਹੀਂ।

ਦੋਵੇਂ ਭਰਾ ਸੈਲਕ ਯਕਸ਼ ਦੀ ਉਪਾਸਨਾ ਉਸ ਦੇ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਯਕਸ਼ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਘੋੜੇ 'ਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਲੈ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਪਰ ਉਹ ਦੇਵੀ ਆ ਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗੇ ਮਾੜੇ ਕਸ਼ਟ ਦੇਵੇਰੀ, ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਚੰਗੇ (ਅਨੁਕੂਲ) ਦੇ ਵੱਸ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਗਿਰਾ ਦੇਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਾ ਹੋਏ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੋਗੇ।

ਯਕਸ਼ ਦੀ ਸਰਤ ਦੋਵੇਂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਮੰਨ੍ਹਾਰ ਕਰ ਲਈ। ਯਕਸ਼ ਨੇ ਘੋੜੇ ਦਾ ਰੂਪ ਬਣਾ ਕੇ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉੱਪਰ ਬਿਠਾ ਲਿਆ। ਉਹ ਘੋੜਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲਵਨ ਸਮੁੰਦਰ ਉੱਪਰ ਦੌੜਨ ਲੱਗਾ। ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਦੇਵੀ ਵੀ ਆ

ਗਈ। ਜਦ ਉਸ ਨੇ ਮਹਿਲ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਸਕਤੀ ਨਾਲ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣ ਲਿਆ।

ਦੇਵੀ ਲਵਨ ਸਮੁੰਦਰ ਉੱਪਰ ਗਈ। ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਮੁਕ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗੀ। ਦੋਵੇਂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਬੁਲਾਉਣ ਲੱਗੀ। ਦੇਵੀ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਤੋਂ ਜਿਨ ਰਕਸ਼ਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਯਕਸ਼ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ, ਦੇਵੀ ਨੇ ਭਾਲੇ ਦਾ ਵਾਰ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ

ਦੂਸਰੇ ਭਰਾ 'ਤੇ ਦੇਵੀ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਯਕਸ਼ ਨੇ ਜਿਨ ਪਾਲ ਨੂੰ ਚੰਪਾ ਨਗਰੀ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ।

ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਭੋਗ ਭੋਗ ਕੇ ਜਿਨ ਪਾਲ ਨੇ ਸਾਥੂ ਜੀਵਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤਾ। ਸਾਰੇ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕਰਕੇ ਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ।

ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਭੋਗ ਵਾਸਨਾ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਜਿਨ ਰਕਸ਼ਿਤ ਜੇਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭੋਗ ਤੋਂ ਦੂਰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਹਾਲ ਜਿਨ ਪਾਲ ਵਰਗਾ।

ਅਚਾਰਿਆ ਸਥਾਲੀ ਭੱਦਰ

ਭਰਾਵਾਨ ਮਹਾਵੀਰ ਦੀ ਪ੍ਰਪੰਚ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਅਚਾਰਿਆ ਸੰਭੂਤ ਵਿਜੈ ਜੀ 14 ਪੁਰਬਾਂ ਸ਼ਾਸਤਰਾਂ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੇਲਾ ਸਥਾਲੀਭੱਦਰ ਸਾਥੂ ਬਣ ਕੇ ਕੋਸ਼ਾ ਨਾਂਅ ਦੀ ਵੇਸ਼ਿਆ ਦੇ ਘਰ ਚੌਮਾਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਨੀ। ਗੁਰੂਦੇਵ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਸਥਾਲੀ ਭੱਦਰ ਕਾਮ ਜੇਤੂ ਮੁਨੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਸਤਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।

ਗੁਰੂ ਨੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਸਥਾਲੀ ਭੱਦਰ ਮੁਨੀ ਨੇ ਕੋਸ਼ਾ ਵੇਸ਼ਿਆ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਧਰਮ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਕੋਸ਼ਾ ਨੂੰ 12 ਵਰਤ ਧਾਰੀ ਉਪਾਸਕਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਚੌਮਾਸਾ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ। ਸਥਾਲੀ ਭੱਦਰ ਮੁਨੀ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂਦੇਵ ਕੋਲ ਆਏ। ਗੁਰੂਦੇਵ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬ੍ਰਹਮਚਰਜ ਨੂੰ 'ਦੁਸ਼ਕਰ ਅਤਿ ਦੁਸ਼ਕਰ' ਅਖ ਕੇ, ਆਪਣੇ ਚੇਲੇ ਦਾ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਸਵਾਰਾਤ

ਕੀਤਾ। ਸਥਾਲੀ ਭੱਦਰ ਮੁਨੀ ਦੇ ਇਸ ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਸੇਰ ਦੀ ਗੁਫ਼ਾ ਅੱਗੇ ਚੌਮਾਸਾ ਗੁਜ਼ਾਰਨ ਵਾਲਾ ਮੁਨੀ ਸਹਿਣ ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆ।

ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਚੌਮਾਸੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆਇਆ। ਉਹ ਮੁਨੀ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਪੁੱਛੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਕੋਸ਼ਾ ਸ਼ਾਵਿਕਾ ਦੇ ਘਰ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਕੋਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵੇਸ਼ਿਆ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਕੋਸ਼ਾ ਨਗਰ ਪਾਟਲੀਪੁੱਤਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁੰਦਰ ਐਰਤ ਸੀ। ਉਹ ਕੋਸ਼ਾ ਤੋਂ ਕਾਮ ਭੋਗ ਦੀ ਆਸ ਕਰਨ ਲੱਗਾ।

ਉਸ ਸੇਰ ਦੀ ਗੁਫ਼ਾ ਅੱਗੇ ਚੌਮਾਸਾ ਗੁਜ਼ਾਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਨੀ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਕੋਸ਼ਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਪ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰ ਦੇਵਾਂ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਦੇਵੋਗੇ ? ਮੁਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਕੋਸ਼ਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੇਪਾਲ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਰਾਜਾ 1 ਲੱਖ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਾਲਾ ਰਤਨ ਕੰਬਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਮੈਨੂੰ ਕੰਬਲ ਲਿਆ ਦਿਓ। ਮੁਨੀ ਕਾਮ ਵਾਸਨਾ ਵਿੱਚ ਅੰਨ੍ਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਚੌਮਾਸੇ ਦਾ ਖਿਆਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੁਨੀ ਚੌਮਾਸਾ ਦਾ ਸਮਾਂ ਇੱਕ ਥਾਂ 'ਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਬੇਪ੍ਰਵਾਹ ਉਹ ਮੁਨੀ ਨੇਪਾਲ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਤਨ ਕੰਬਲ ਮੰਗਣ ਗਿਆ। ਰਤਨ ਕੰਬਲ ਲੈ ਕੇ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਡਾਰੂਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਰਤਨ ਕੰਬਲ ਨੂੰ ਖੋਹ ਲਿਆ। ਫਿਰ ਦੁਬਾਰਾ ਗਿਆ। ਰਤਨ ਕੰਬਲ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਕਸ਼ਟਾਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਨੂੰ ਝੱਲਦਾ ਉਹ ਕੋਸ਼ਾ ਦੇ ਕੋਲੇ ਆਇਆ। ਰਤਨ ਕੰਬਲ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੋਸ਼ਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕੀਮਤੀ ਰਤਨ ਕੰਬਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦੋ ਟੁਕੜੇ ਕੀਤੇ, ਪੈਰ ਪੂੰਝੇ ਅਤੇ ਉਸ ਕੰਬਲ ਨੂੰ ਗੰਦੀ ਨਾਲੀ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ।

ਕੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਹ ਹਰਕਤ ਵੇਖ ਕੇ ਮੁਨੀ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੁਨੀ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਿਆ। ਕੋਸ਼ਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਰਤਨ ਕੰਬਲ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਪਰ ਰਤਨ ਕੰਬਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਦੀ ਛਿਕਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਰਤਨ ਕੰਬਲ ਤਾਂ ਤੁੱਛ ਹੈ, ਪਰ ਗੰਦਰੀ ਨਾਲ ਭਰੀ ਇਹ ਦੇਹ ਵਿੱਚ ਛਸ ਕੇ ਉੱਜਲ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹੋ ?

ਕੋਸ਼ਾ ਦੇ ਬਚਨ ਸੁਣ ਕੇ ਮੁਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਭੁੱਲ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਪਸ਼ਚਾਤਾਪ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਕੋਸ਼ਾ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਥਾਮ ਵਾਸਨਾ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ।

ਅਚਾਰਿਆ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸਤਰੀ ਦਾ ਸਾਥ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਦਾ ਪਤਨ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਅਸਾਨਮੁਨੀ, ਨੰਦੀਸੇਨ, ਕੁਲਬਾਲਕ ਮੁਨੀ ਦਾ ਪਤਨ ਵੀ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਮੇਲ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ।

ਇਲਾਇਚੀ ਕੁਮਾਰ

ਕਿਸੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੇ ਪਤਨੀ ਸਹਿਤ ਸਾਧੂ ਦੀਖਿਆ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀ। ਕਠੋਰ ਤਪ ਗਤੀ ਰਾਹੀਂ ਸਾਧੂ ਜੀਵਨ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਪਰ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਬਰਕਰਾਰ ਰਿਹਾ। ਦੀਖਿਆ ਲੈਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਤ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਸੀ। ਮਰ ਕੇ ਦੋਵੇਂ ਇਸ ਦੇਵ ਲੋਕ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ।

ਦੇਵ ਲੋਕ ਦੀ ਲੰਬੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਕਰਕੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੇਵ ਤਾਂ ਇਲਾਵਰਧਨ ਨਗਰ ਦੇ ਵਿਉਪਾਰੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਇਲਾ ਦੇਵੀ ਦੀ ਉਪਾਸਨਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਨਾਂ ਇਲਾਇਚੀ ਕੁਮਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੇਵ ਦੀ ਪਤਨੀ ਜਾਤ ਦੇ ਹੰਕਾਰ ਕਾਰਨ ਮਰ ਕੇ ਨੱਟ ਕੁਲ ਵਿੱਚ ਨੱਟ ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ।

ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ 'ਤੇ ਇਲਾਇਚੀ ਕੁਮਾਰ ਨੌਜਵਾਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਸ ਨੇ ਨੱਟ ਪੁੱਤਰੀ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ, ਕਾਮ ਵੱਸ ਹੋ ਕੇ ਉਹ ਨੱਟ ਕੰਨਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਯਤਨ ਕਰਨ ਲੱਗਾ।

ਨੱਟ ਕੰਨਿਆ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਤੂੰ ਸਾਡੇ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਸਿੱਖਕੇ ਰਾਜੇ ਤੋਂ ਇਨਾਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪੁੱਤਰੀ ਤੈਨੂੰ ਸੌਧ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਇਲਾਇਚੀ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਸਰਤ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਈ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖਾਨਦਾਨੀ ਤੇ ਅਮੀਰੀ ਨੂੰ ਠੋਕਰ ਮਾਰ ਕੇ ਇਲਾਇਚੀ ਕੁਮਾਰ ਨੱਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲੱਗਾ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਉਹ ਨੱਟ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੀਨ ਹੋ ਗਿਆ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਸ ਨੇ ਰਾਜ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਉਸੇ ਨੱਟ ਕੰਨਿਆ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਤੋਂ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਇਲਾਇਚੀ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਰਨ ਲੱਗਾ।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਰੱਸੇ 'ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਵਿਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰੱਸੇ ਉੱਪਰ ਚੜ੍ਹੇ ਇਲਾਇਚੀ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਹਵੇਲੀ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੀ ਸੁੰਦਰ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਜੋ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁਨੀ ਨੂੰ ਭਿੱਖਿਆ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ। ਜੋ ਜਵਾਨ ਮੁਨੀ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਝੁਕੀਆਂ ਸਨ।

ਇਸ ਅਨੋਖੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੇ ਇਲਾਇਚੀ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਚਿੰਤਨ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਨੱਟ ਕੰਨਿਆ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪਾਗਾਲ ਹੋਇਆ ਹਾਂ। ਵੇਖੋ ਅਜਿਹੇ ਤਿਆਗੀ ਮੁਨੀ ਨੂੰ ਜੋ ਸੁੰਦਰ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਤੱਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਨਜ਼ਰ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਮੈਂ ਹਾਂ ਜੋ ਆਪਣੇ ਉੱਤਮ ਕੁਲ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਕਾਮ ਵਾਸਨਾ ਨਾਲ ਬੰਧ੍ਹਿਆ ਫਿਰਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਸਭ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਕਾਮ ਭੋਗਾਂ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਚਦੇ ਸੋਚਦੇ ਇਲਾਇਚੀ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਸੂਲੀ ਦਾ ਕਰਤੱਵ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਕੇਵਲ ਗਿਆਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਲਾਇਚੀ ਕੁਮਾਰ ਸਰਵੱਗ, ਸਰਵਦਰਸੀ ਹੋ ਗਏ। ਦੀਖਿਤ ਹੋ ਕੇ ਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ।

ਇੱਕ ਇਸਤਰੀ ਦਾ ਜਾਲ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜਨਮ ਮਰਨ ਵਿੱਚ ਉਲਝਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਭੀਲ ਦੀ ਕਥਾ

ਭਗਵਾਨ ਮਹਾਵੀਰ ਦਾ ਸਮੇਸਰਨ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਤਦ ਇੱਕ ਭੀਲ ਨੇ ਆ ਕੇ ਸੰਕੇਤ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭੂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਹ, ਉਹ ਹੀ ਹੈ ? ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਕਿਹਾ 'ਹਾਂ'। ਇੰਨਾ ਸੁਣ ਕੇ ਭੀਲ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦੇ ਲਈ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾਵੀਰ ਦੇ ਬੜੇ ਚੇਲੇ ਗਣਪਰ ਇੰਦਰ ਭੂਤੀ ਗੋਤਮ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਆਖਿਆ ? ਪ੍ਰਭੂ ਮਹਾਵੀਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਸੰਤਪੁਰ ਵਿੱਚ ਅਨੰਗਸੇਨ ਨਾਂ ਦਾ ਸੁਨਿਆਰ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਇਸਤਰੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕਾਫੀ ਲਗਾਵ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਮੂੰਹ ਮੰਗਿਆ ਪੈਸਾ ਦੇ ਕੇ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਬਣਾ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਉਹ 500 ਇਸਤਰੀਆਂ ਦਾ ਪਤੀ ਹੋ ਗਿਆ।

ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕਾਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਸਤਰੀ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਉਹ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਦਾ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

ਇੱਕ ਵਾਰ ਸੁਨਿਆਰ ਕਿਸੇ ਦੋਸਤ ਦੇ ਘਰ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਅਚਾਨਕ ਸੁਨਿਆਰ ਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਗੁੱਸਾ ਆਇਆ। ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਅੰਗ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਔਰਤ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਆਪਣੀ ਸਾਥੀ ਇਸਤਰੀ ਦੀ ਮੌਤ ਵੇਖ ਕੇ ਹੋਰ ਇਸਤਰੀਆਂ ਡਰ ਗਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਕਦੇ ਸਾਡਾ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹਾਲ ਇਹ ਕਰੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੂੰਹ ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ੀਸੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਵਾਰ ਕੀਤੇ ਕਿ ਉਹ ਸੁਨਿਆਰ ਮਰ ਗਿਆ। ਉੱਧਰ ਪਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਵੀ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਜੀਵਨ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ।

ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਕਰਮ ਕਾਰਨ ਮਰ ਕੇ ਚੋਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ। ਸੁਨਿਆਰ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਮਰ ਕੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਾਲਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਹ ਸੁਨਿਆਰ ਮਰ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਭੈਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਤਪੰਨ ਹੋਇਆ। ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਦੀ ਵਾਸਨਾ ਕਾਰਨ ਉਹ ਵਾਰ ਵਾਰ ਰੋਂਦੀ ਸੀ, ਅਚਾਨਕ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਗਲਤ ਹਰਕਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ।

ਬਾਲਕ ਦੀ ਗਲਤ ਹਰਕਤ ਵੇਖ ਕੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਚੋਰਾਂ ਦੀ ਬਸਤੀ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਚੋਰਾਂ ਦਾ ਸਰਦਾਰ ਬਣ ਗਿਆ।

ਉੱਧਰ ਕੰਨਿਆ (ਸੁਨਿਆਰ) ਵੀ ਵੱਡੀ ਹੋ ਗਈ। ਉਹ ਕਾਮ ਵਾਸਨਾ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਰਾਈ ਜਿੱਥੇ

ਸਾਰੇ ਚੋਰ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਆਏ ਸਨ। ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਾਰਨ ਉਹ ਵੀ ਚੋਰਾਂ ਨਾਲ ਚਲੀ ਗਈ। ਸਾਰੇ ਚੋਰ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਉਸ ਨਾਲ ਕਾਮ ਵਾਸਨਾ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਹ ਚੋਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਆਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਣਿਆਰ ਦੇ ਇਸਤਰੀ ਬਣੇ ਜੀਵ ਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਸੁਟਵਾ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ।

ਅਪਣੇ ਇਸਤਰੀ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਕਾਮ ਵਾਸਨਾ ਨੂੰ ਵੇਖ ਉਹ ਸਰਦਾਰ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਕਿਤੇ ਇਹ ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ?

ਇਸੇ ਸੱਕ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਭੀਲ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੋ ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਸੀ, ਉਹ ਹੀ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਨਹੀਂ ?

ਮੈਂ ਆਖਿਆ ਹਾਂ ਇਹ ਉਹ ਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਢੁਖ ਹੋਇਆ।

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਮੁਖੋਂ ਸਾਰੀ ਘਟਨਾ ਸੁਣ ਕੇ ਅਨੇਕਾਂ ਜੀਵਾਂ ਨੇ ਸਾਧੂ ਜੀਵਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤਾ।

ਸੰਸਾਰ ਕਿੰਨਾ ਬਚਿੱਤਰ ਹੈ ? ਇਸਤਰੀ ਮਰ ਕੇ ਪੁਰਸ ਬਣਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਰਸ ਮਰ ਕੇ ਇਸਤਰੀ।

ਚਿੱਤ ਅਤੇ ਸੰਭੂਤੀ

ਚਿੱਤ ਸੰਭੂਤੀ ਦੋ ਸਕੇ ਭਰਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਉੱਤਰਾਧਿਐਨ ਸੂਤਰ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਭਰਾਵਾਨ ਮਹਾਵੀਰ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਸਕੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਸਾਧੂ ਦੀਖਿਆ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਸਤਨਾਪੁਰ ਦੇ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਸੰਭੂਤੀ ਮੁਨੀ ਨੂੰ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਬਨਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜਾਗਾਰਿਤ ਹੋਈ। ਇਸੇ ਇੱਛਾ ਕਾਰਨ ਸੰਭੂਤੀ ਮੁਨੀ ਮਰ ਕੇ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਬ੍ਰਹਮਦੱਤ ਬਣਿਆ। ਚਿੱਤ ਮੁਨੀ ਨੇ ਨਿਰਮਲ ਸੰਜਮ ਧਰਮ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਮਰ ਕੇ ਪੁਰਮਿਤਾਲ ਨਗਰ ਦੇ ਸੇਠ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁਨੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਦੀਖਿਆ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀ।

ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਹ ਚਿੱਤ ਮੁਨੀ ਦਾ ਜੀਵ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਕਪਿਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਆਇਆ। ਉਥੋਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਵੀ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ ਢੂਜੇ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਗਏ।

ਬ੍ਰਾਹਮਦੱਤ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਨੇ ਮੁਨੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਵਿੱਚ ਸੰਜਮ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਸੁਖ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਨਾਚ, ਗੀਤ, ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਭੋਗ ਸੁਖਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਭਵ ਕਰੋ। ਮੈਂਤੂ ਤਾਂ ਸਾਧੂ ਜੀਵਨ ਔਖਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਚਿੱਤ ਮੁਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂਤੂ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਗੀਤ ਸੋਗ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਨਾਚ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗਦੇ ਹਨ, ਸਾਰੇ ਗਹਿਣੇ ਭਾਰ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਕਾਮ ਭੋਗ ਦੁੱਖਦਾਇਕ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਸਿੰਗਾਰ ਦੇ ਨਸ਼ਟ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਾਮ ਭੋਗਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸੰਜਮ ਗੁਹਿਣ ਕਰੋ।

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੇਰ ਮਿਰਗ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅੰਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਵੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਪਕੜ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ, ਰਿਸਤੇਦਾਰ, ਭੈਣ, ਭਰਾ ਆਦਿ ਕੋਈ ਸਹਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਫਲ ਜੀਵ ਆਤਮਾ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਭੋਗਦੀ ਹੈ। ਪਰਲੋਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਮੁਨੀ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਤਮ ਹਿੱਤਕਾਰੀ ਵਚਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਬ੍ਰਾਹਮਦੱਤ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਹੈ। ਪਰ ਮੈਂ ਭੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਛਸਿਆ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਮ ਭੋਗਾਂ ਦੇ ਸੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਸੰਜਮ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਵਿੱਚ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਬਨਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਉਸ ਇੱਛਾ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਬਣਿਆ ਹਾਂ। ਇਹ ਸਭ ਜਾਣਦਾ ਹੋਇਆ ਵੀ ਮੈਂ ਸੰਜਮ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ।

ਬ੍ਰਾਹਮਦੱਤ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਚਿੱਤ ਮੁਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਭੋਗ ਤਿਆਗਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋ ਤਾਂ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰੋ। ਜੀਵਾਂ 'ਤੇ ਰਹਿਮ ਕਰੋ। ਇੰਨਾ ਆਖ ਕੇ ਕੇ ਉਹ ਮੁਨੀ ਉਥੋਂ ਚਲੇ ਗਏ।

ਮੁਨੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਾ ਪਾਲਣ ਨਾ ਕਰਨ, ਕਾਮ ਭੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਬ੍ਰਹਮਦੱਤ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਮਰ ਕੇ ਸੱਤਵੀਂ ਨਰਕ ਵਿੱਚ ਗਿਆ।

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬ੍ਰਹਮਦੱਤ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਮਰ ਕੇ ਨਰਕ ਵਿੱਚ ਗਿਆ, ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾਮ ਭੋਗਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੀਵ ਦੁਰਗਤਿ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਰਾਜੁਲ

ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਕਾਮ ਵਾਸਨਾ ਦੀ ਚਾਲ ਬਚਿੱਤਰ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਭਰਮਣ ਦਾ ਮੂਲ ਵੀ ਇਹ ਪੰਜ ਵਿਸ਼ੇ ਹਨ। ਵਿਸ਼ੇ ਵਾਸਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਜੀਵ ਆਤਮਾ 4 ਕਸ਼ਾਏ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦ ਕਦੇ ਮੁਕਤੀ ਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਯੋਗ ਆਤਮਾਵਾਂ ਇਹ ਵੀ ਅਸੁਭ ਕਰਮ ਦੇ ਉਦੇ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਛਸ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਹਾਰਾਜ ਸਮੁੰਦਰਵਿਜੈ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਰਿਸਟਨੇਮੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਰਥਨੇਮੀ ਨੇ ਵੀ ਸਾਧੂ ਜੀਵਨ ਗੁਹਿਣ ਕਰ ਲਿਆ।

ਓਧਰ ਭਗਵਾਨ ਅਰਿਸਟਨੇਮੀ ਦੀ ਮੰਗੇਤਰ ਰਾਜੁਲ ਨੇ ਵੀ ਸਾਧਵੀ ਜੀਵਨ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਾਧਵੀ ਰਾਜੁਲ ਭਗਵਾਨ ਨੇਮਿਨਾਥ ਦੇ ਚਰਸਨ ਕਰਨ ਲਈ ਗਿਰਨਾਰ ਦੀ ਪਹਾੜੀ ਉੱਪਰ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਭਿੰਕਰ ਬਾਰਿਸ ਪੈਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਸਾਧਵੀ ਰਾਜੁਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਧਵੀਆਂ ਬਾਰਿਸ ਤੋਂ ਬਚਨ ਲਈ ਸਰਨ ਲੱਭਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਸਾਧਵੀ ਰਾਜੁਲ ਵੀ ਗਿਰਨਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਗੁਫਾ ਵਿੱਚ ਕੱਪੜੇ ਸੁਕਾਉਣ ਲਈ ਚਲੀ ਗਈ। ਉਸ ਸਾਧਵੀ ਰਾਜੁਲ ਨੇ ਇਕਾਂਤ ਸਮਝ ਕੇ ਕੱਪੜੇ ਸੁਕਣੇ ਪਾ ਦਿੱਤੇ। ਪਰ ਉਸੇ ਗੁਫਾ ਵਿੱਚ ਰਥਨੇਮੀ ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਨੀ ਧਿਆਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਵਸਤਰ ਰਹਿਤ ਸਾਧਵੀ ਰਾਜੁਲ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ। ਸਾਧਵੀ ਨੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਗਿੱਲੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਸਰੀਰ ਢਕ ਲਿਆ।

ਰਾਜੁਲ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਰਥਨੇਮੀ ਦੀ ਵਾਸਨਾ ਜਾਗ ਪਈ। ਉਸ ਨੇ ਰਾਜੁਲ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜੁਲ ਨੇ ਮਦਨ ਫਲ ਖਾ ਕੇ ਉਲਟੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪੀਓ। ਅਜਿਹਾ ਆਖਣ 'ਤੇ ਰਥਨੇਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕੁੱਤਾ ਹਾਂ ਜੋ ਉਲਟੀ ਕੀਤੀ ਵਸੂਲ ਨੂੰ ਖਾਵਾਂਗਾ।

ਰਾਜਮਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਵੀ ਤੇਰੇ ਭਰਾ ਅਰਿਸ਼ਟਨੇਮੀ ਦੀ ਛੱਡੀ ਹੋਈ ਹਾਂ ਜੋ ਉਲਟੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਂ। ਕੀ ਤੂੰ ਇਸ ਉਲਟੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰੇਗਾ ?

ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਥਨੇਮੀ ਨੂੰ ਜੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਰਾਜੁਲ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਉਸ ਦਾ ਵਰਨਣ ਵੀ ਉਤਰਾਧਿਐਨ ਸੂਤਰ ਅਤੇ ਦਸਵੈਕਾਲਿਕ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ।

ਸਾਧਵੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ? ਜ਼ਰਾ ਸੋਚੋ, ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤਿਗਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ, ਜੋ ਸਾਧੂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਭੇਜ ਕੁਲ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਅੰਧਕ ਕੁਲ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹੋ। ਆਪਣੇ ਬਾਨਦਾਨ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕਰੋ, ਅੱਗੋਧਮ ਕੁਲ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸੱਪ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਗਿਰ ਕੇ ਮਰ ਜਾਣਗੇ ਪਰ ਉਹ ਛੱਡੇ ਜ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਗ੍ਰਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਕਲੰਕ ਰਹਿਤ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਜੀਵਨ ਹੈ ਜਦਕਿ ਬ੍ਰਹਮਚਰਜ ਨੂੰ ਖੰਡਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਜੀਵਨ ਧਿੱਕਾਰ ਯੋਗ ਹੈ।

ਮੈਂ ਕਦੇ ਤੁਹਾਡੀ ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਹੁਣ ਕਿਵੇਂ ਤੇਰੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਸਕਦੀ ਹਾਂ। ਇੱਕ ਕੌੜੀ ਲਈ ਅਸੁੱਲਕ ਰਤਨ ਗਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਮੂਰਖ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇਹ ਪ੍ਰਤੀ ਕਾਮ ਵਾਸਨਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ, ਨਿਰਮਲ ਸਾਧੂ ਵਰਤਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰਾਨ ਵਾਲੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਅਖਵਾਓਂਗੇ ?

ਰਾਜਮਤੀ ਦੇ ਕਠੋਰ ਬਚਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਮੁਨੀ ਰਥਨੇਮੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਭੁੱਲ ਲਈ ਬਿਮਾ ਯਾਚਨਾ ਕਰਦੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਤਰੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸਤਰੀ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਪੁਰਸ ਦਾ ਜਨਮ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖ

ਜਾਤੀ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਸੀਂ ਨਰਕ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਗਿਰਨ ਤੋਂ
ਬਚਾਅ ਲਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਰਥਨੇਮੀ ਮੁਨੀ ਨੇ ਪ੍ਰਾਸ਼ਚਿਤ ਕਰਕੇ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਸ਼ੱਧ
ਕੀਤਾ। ਕੇਵਲ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਮੁਕਤੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ।